

طراحی کالبد فضای شهری با رویکرد ارتقا حضور زنان

تالیف:

راحله پروین

www.ketab.ir

سرشناسه	: پروین، راحله، ۱۳۶۷-
عنوان و نام پدیدآور	: طراحی کالبد فضای شهری با رویکرد ارتقا حضور زنان/ تالیف راحله پروین.
مشخصات نشر	: کرج: آذرگان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۳ص.: مصور، جدول.
شابک	: 978-622-7040-25-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: زنان در زندگی اجتماعی -- ایران
موضوع	: Women in public life -- Iran
موضوع	: فضاهای عمومی -- ایران-- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	: Public spaces -- Iran-- Social aspects
رده‌بندی کتبی	: HQ1۲۹۱
رده‌بندی دیویی	: ۳۰۵/۴۲۰۹۵۵
شماره کتابشناختی ملی	: ۵۹۶۳۷۱۷

آدرس: کرج، جاده مرود، گستا: ۴۳، ساختمان دیبا، واحد ۲۹ - کد پستی: ۳۱۶۶۹۳۶۱۶۹

عنوان کتاب: طراحی کالبد فضای شهری با رویکرد ارتقا حضور زنان

نویسنده: راحله پروین

انتشارات آذرگان ۱۳۹۸

نوبت چاپ: اول

شابک: 978-622-7040-25-8

چاپ و لیتوگرافی: چاپ پارمیدا

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۲۴۰۰۰۰ ریال

فهرست

۹.....	چکیده
۱۱.....	فصل اول:
۱۱.....	کلیات کتاب
۱۱.....	مقدمه
۱۴.....	هدف از تدوین کتاب:
۱۵.....	مطالعات پیشین
۱۷.....	جنبه جدید بودن و نوآوری طرح:
۱۷.....	تعریف واژه ها و اصطلاحات فنی:
۱۹.....	فصل دوم:
۱۹.....	مبانی نظری
۱۹.....	مقدمه:
۲۰.....	امنیت شهری
۲۱.....	عوامل مؤثر در تعاملات اجتماعی زنان در فضاهای شهری:
۲۳.....	مفهوم سازی و استخراج شاخص های برنامه ریزی کاربری ایمنی امنیت شهری:
۲۷.....	نقش کیفیت فضاهای شهری بر حضور زنان در فضاهای عمومی
۳۰.....	بررسی ادراکات، ویژگی ها و نیازهای خاص زنان
۳۳.....	عوامل و موانع حضور زنان در فضاهای شهری
۳۶.....	اجتماع پذیری فضاهای شهری برای ارتقا حضور زنان
۴۰.....	عوامل مؤثر در تعاملات اجتماعی زنان در فضاهای شهری
۴۵.....	ارائه راهکار و پیشنهادات
۴۸.....	نتیجه گیری:
۴۹.....	فصل سوم
۴۹.....	شناخت بستر سایت
۴۹.....	و تحلیل سایت

۴۹	..... اقلیم ارومیه
۵۰	..... درجه حرارت هوا
۵۰	..... تابش نور خورشید:
۵۱	..... بادهای غالب منطقه:
۵۱	..... خاکشناسی منطقه ارومیه، آلودگیهای خاک و منابع مهم آنها
۵۲	..... وضع اراضی شهر از نظر خاک شناسی:
۵۲	..... زمین شناسی ارومیه:
۵۳	..... توپوگرافی ارومیه
۵۴	..... زلزله خیزی ارومیه
۵۵	..... شناخت سایت
۶۱	..... فصل چهارم
۶۱	..... فرآیند مرحله ای طراحی سایت
۶۱	..... تنظیم اهداف و سیاستهای طراحی
۶۳	..... تعیین فضا-کاربریهای مورد نیاز در سایت
۶۶	..... محوطه سازی فضای سبز
۹۱	..... طراحی فرهنگسرای بانوان با رویکرد ارتقاء تعاملات اجتماعی
۹۳	..... ۴-۶: دیاگرام فرآیند طراحی
۹۴	..... ۷-۴: آلترناتیوهای پیشنهادی
۹۶	..... ۹-۴: لکه گذاری در سایت
۹۷	..... ۱۰-۴: طرح کلی سایت و استقرار عملکردهای حرکتی و کالبدی محله
۹۹	..... فصل پنجم
۹۹	..... ضوابط و استانداردها
	اصول و استاندارد های تخصصی مربوط به رشته های ارائه شده جهت تولید و ساخت صنایع سنتی
۱۰۰	..... درصدها و مشخصات فضایی کارگاه ها:
۱۰۵	..... فواصل و اندازه های تجهیزات
۱۰۵	..... ضوابط طراحی ساختمانهای آموزشی

۱۱۴	..... برنامه فیزیکی
۱۱۴	..... سالن آنفی تئاتر (سینما تئاتر)
۱۱۵	..... استانداردهای طراحی مجتمع های تجاری
۱۲۵	..... ریز فضاها بصورت جداگانه
۱۳۱	..... فصل ششم
۱۳۱	..... پلانهای معماری مجموعه
۱۴۱	..... منابع:

چکیده

امروزه توجه به زنان به عنوان یک گروه مشخص در خانواده و جامعه نه به عنوان یک نیاز مطرح می باشد. پذیرفتن این امر که زنان گروهی پویا، پرتحرک و با انگیزه های فراوان می باشند. می تواند در مشارکت آنان در تصمیم گیری ها و سرنوشت شان (که به سرنوشت کل جامعه گره خورد است) بسیار موثر افتد. این نظریه که زنان از انگیزه پیشرفت کمتری نسبت به مردان برخوردارند، نمی تواند دستاویز درستی برای در حاشیه قراردادن زنان قلمداد گردد و باید پذیرفت جامعه ای که به نیرو و توانمندی های نیمی از جمعیت خود بی توجه باشد، علاوه بر اینکه به ایجاد ریشه های لازم برای رشد معنوی و فرهنگی آنان پشت کرده، به یکی از موارد اساسی در زمینه پیشرفت و تعالی نیز بی اعتنا بوده است.

فضاهای عمومی شهری، به مثابه فضایی جمعی هستند که امکان ارتباطات اجتماعی در جهت رفع نیازها و تعالی کیفی روابط را فراهم می کنند. موفقیت یک فضای عمومی شهری در گرو حضور تمامی گروه های اجتماعی تعریف می شود. حال آنکه نیازها و خواسته های گروه های مختلف از یک فضای شهری، گاه می تواند بسته به ویژگی های سنی، جنسی، قومی متفاوت باشد. در این میان شناخت نیازها و انتظارات زنان به عنوان بخش مهمی از شهروندان به فراموشی سپرده شده است. طراحی برنامه ریزی های عمدتاً مردانه منجر به تک جنسیتی شدن فضا و در نهایت عدم حضور زنان در اینگونه فضاها گردیده است. این در حالی است که حضور همه گروه ها در فضای شهری منجر به سرزندگی و تعاملات اجتماعی می گردد. علاوه بر آن، حضور و امنیت زنان در فضای شهری، حتی مردان و در مجموع فضای عمومی جامعه را نیز تحت تاثیر قرار خواهد داد. این پژوهش به روش تحلیلی-توصیفی، با بررسی مبانی نظری مرتبط با شاخصه های کیفیت فضای شهری از دیدگاه نظریه پردازان و هم چنین تحلیل امنیت، نیازها و انتظارات زنان از یک فضای شهری مطلوب، به یک مدل مفهومی مرتبط با این دو متغیر دست می یابد. در نهایت نتایج کتاب گویای آن است که با توجه به دید جزنگر زنان نسبت به محیط، حضور پررنگ و مداوم آنان در یک فضای شهری، گویای کیفیت آن فضا است و پنج عامل مهم امنیت، دسترسی، نظم فضایی و کالبدی، اختلاط کاربری و در نهایت سرزندگی اجتماعی، نقش

مهمی در انتخاب فضای عمومی شهری توسط زنان، حضور و استفاده آنان از فضای عمومی ایفا می کند.

www.ketab.ir